

datum: 20 mei 2025

Resultaten bevraging SDG's en lokaal mondiaal beleid 2025

SAMENVATTING

VVSG bevroeg in maart-april 2025 de Vlaamse lokale besturen over hun beleid rond lokaal mondiaal beleid (LMB) en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Doel was om de stand van zaken in kaart te brengen, noden en verwachtingen te peilen, en inspirerende praktijken te verzamelen.

De SDG en LMB werking van de VVSG is mee mogelijk gemaakt door subsidies vanuit de Vlaamse overheid (DKBUZA) en federale overheid (DGD).

Lokaal Mondiaal Beleid

- 85% van de deelnemende besturen voeren een vorm van LMB. Capaciteit blijft beperkt: mediaan personeelsinzet bedraagt 0,175 VTE.
- Zo'n 70% kon het budget voor LMB stabiel houden en verwacht dat dit ook volgende legislatuur gelijk zal blijven. 17% verwacht een daling, 13% een toename.
- 45% verwacht gelijke aandacht voor LMB in 2025–2030; 19% verwacht meer; 14% minder; 22% weet het nog niet.
- 63% vindt dat VVSG-ondersteuning het LMB versterkt. Voor partnerschappen ligt dat lager (33%). Het aandeel besturen dat hier 'neutraal' of 'niet van toepassing' antwoordde, ligt hier echter hoog (36% en 59% respectievelijk).
- Noden: op maat van kleinere besturen, meer beleidsverankering, betere zichtbaarheid van het aanbod.
- Acties variëren van sensibilisering tot internationale samenwerking en fairtrade-events.

Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

- 82% sensibiliseert intern, maar slechts 24% heeft een transversale werkgroep.
- 60% communiceert extern over SDG's; 56% werkt samen met lokale actoren; 36% duidt ambassadeurs aan.
- Gebruik in MJP 2026–2031 stijgt naar 73%, t.o.v. 58% in vorige legislatuur.
- 77% houdt rekening met kwetsbare groepen; duurzaamheidscriteria worden door 53% toegepast.
- Monitoring en rapportering blijven beperkt. Voor 2026–2031 weet 55% het nog niet.
- 57% zegt dat SDG's leiden tot duurzamer beleid; 49% tot meer mondiale rechtvaardigheid; 43% tot meer samenwerking.
- Ondersteuning VVSG:
 - o 89% zegt dat VVSG bijdraagt aan beleidsintegratie; 81% is tevreden over sensibiliseringsmateriaal.

- Hoogste waardering voor tools, publicaties en praktijkuitwisseling (70–84%).
- 89% wil blijvende ondersteuning bij beleidsprocessen; 40% vraagt meer thematische toepassing.
- De Week van de Duurzame Gemeente wordt vaak genoemd als hefboom.

INHOUD

1.	Waarom deze bevraging en wat kun je ermee?	3
2.	Methodologie	3
3.	Lokaal Mondiaal Beleid	4
3.1.	Mandaat, mensen en middelen	4
3.2.	Wat brengt de toekomst?	5
3.3.	De impact van VVSG Internationaal	8
3.4.	Wat werkt? En wat zijn de verwachtingen?	9
3.5.	Trotsinitiatieven	10
4.	SDG's	11
4.1.	Interne verankering	11
4.2.	Externe communicatie en samenwerking	11
4.3.	Verankering in beleidsplanning	12
4.4.	SGD's in de dagelijkse praktijk	13
4.5.	Monitoring en rapportering	14
4.6.	Impact van werken met de SDG's	15
4.7.	Ervaringen en verwachtingen rond VVSG-ondersteuning	16
4.7.1.	Impact VVSG-ondersteuning op SDG-integratie en communicatie	16
4.7.2.	De impact van VVSG Internationaal	16
4.7.3.	Tevredenheid over concrete ondersteuningselementen	17
4.7.4.	Behoeften en verwachtingen	18
4.7.5.	Trotsinitiatieven	19
5.	Aanbevelingen voor de VVSG	20

1. Waarom deze bevraging en wat kun je ermee?

In april-maart bevroeg de VVSG de Vlaamse lokale besturen over hun werking rond lokaal mondiaal beleid (LMB) en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

Deze dubbele bevraging had drie doelen:

- In kaart brengen hoe gemeenten vandaag omgaan met deze thema's
- Peilen naar de tevredenheid over de ondersteuning die de VVSG biedt
- Inspiratie verzamelen voor ons aanbod en voor collega-besturen

Beide thema's bevinden zich op een kruispunt: enerzijds groeit de nood aan mondiaal bewust beleid, anderzijds staat het onder druk en worden lokale besturen geconfronteerd met toenemende complexiteit en druk op capaciteit.

We willen met dit rapport inspireren, aanzetten tot reflectie, en beleidsmakers op lokaal én bovenlokaal niveau versterken in hun keuzes voor een duurzame en solidaire toekomst.

2. Methodologie

De vragenlijst over LMB werd ingevuld door 127 (45%), het luik over de SDG's door 63 (22%) van de 285 lokale besturen in Vlaanderen. Niet alle respondenten beantwoordden alle vragen.

De resultaten in dit rapport bieden dus geen volledig representatief beeld¹, ook omdat het aannemelijk is dat vooral besturen met een actieve werking rond LMB of SDG's gereageerd hebben. Wel bieden de antwoorden een rijk overzicht van de tendensen, uitdagingen, noden en praktijken ter zake.

Meer informatie over deze bevraging, over LMB of de SDG's? Contacteer internationaal@vvsg.be.

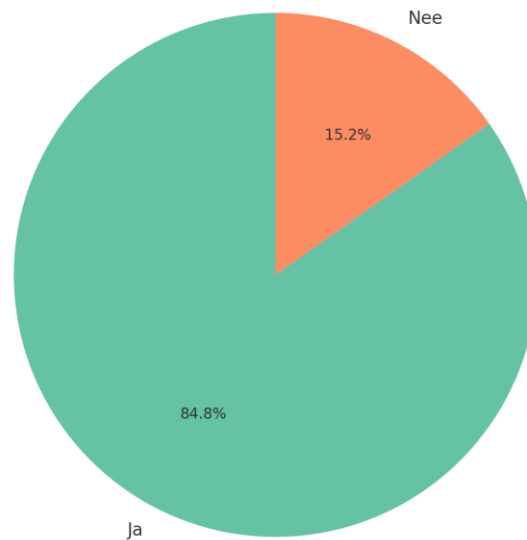
¹ Voor een statistisch representatieve steekproef (bijvoorbeeld met 95% betrouwbaarheid en 5% foutenmarge) zou je doorgaans minstens 160–170 respondenten nodig hebben voor de hele populatie (285 besturen), en een willekeurige steekproefmethode moeten toepassen. Hier was deelname vrijblijvend en mogelijk selectief (vb. enkel door actieve besturen).

3. Lokaal Mondiaal Beleid

3.1. Mandaat, mensen en middelen

Bijna alle lokale besturen die deelnamen aan de bevraging geven aan dat ze een vorm van lokaal mondiaal beleid (LMB) voeren. Van de 127 respondenten bevestigen er 108 dat hun bestuur actief is op dit vlak. Slechts 19 geven aan dat er geen LMB is binnen hun organisatie. De voornaamste redenen die zij aanhalen zijn een gebrek aan politiek draagvlak en, daar mee samenhangend, aan capaciteit qua budget en personeel.

Voert jouw bestuur een lokaal mondiaal beleid?

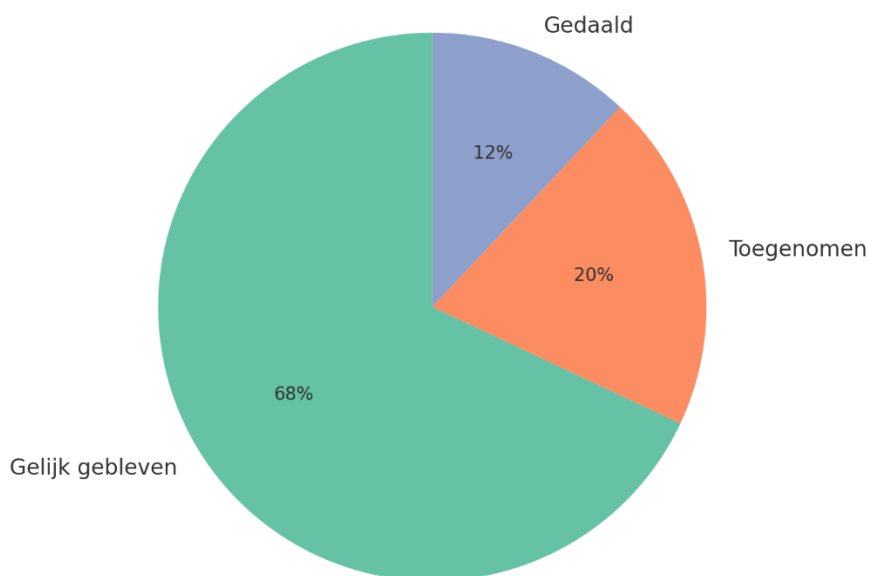

LMB vraagt mandaat, middelen én mensen. Twee op de drie lokale besturen geeft aan een schepen en een ambtenaar bevoegd voor mondiaal beleid te hebben. De personeelsinzet blijft echter beperkt, zeker bij kleinere gemeenten. Een VTE-analyse (voltijdsequivalenten) toont het volgende:

- De gemiddelde inzet bedraagt 0,40 VTE, de mediaan van 0,175 VTE.
- De helft van de respondenten geeft aan tussen 0,1 VTE en 0,25 VTE vrij te maken voor LMB. Bij veel besturen gaat het dus om enkele uren per week.

We vroegen ook naar de evolutie van het budget voor LMB in de periode 2020–2025. De meeste besturen slagen erin het budget stabiel te houden (63). In 18 gemeenten steeg het budget en in 11 daalde het.

Evolutie van het budget voor lokaal mondiaal beleid (2020–2025)

Figuur 2: Evolutie van het budget voor lokaal mondiaal beleid (2020–2025) – staafdiagram

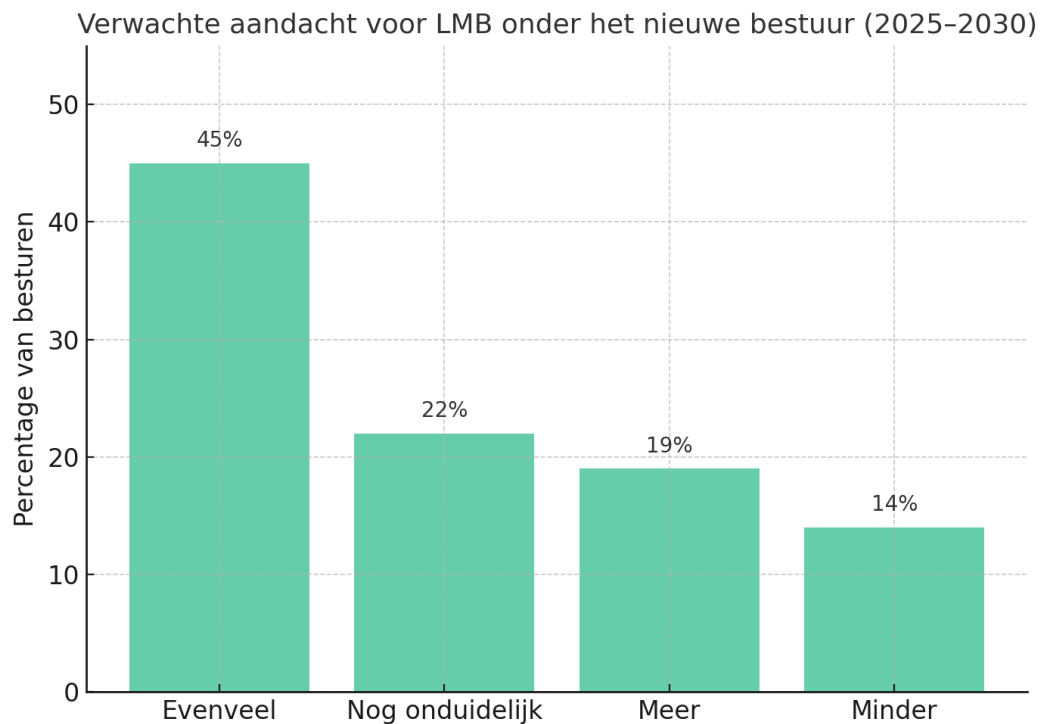
Voor VVSG Internationaal betekent dit: helder blijven communiceren over het belang van lokaal mondiaal beleid, over de capaciteit die nodig zijn om zo'n beleid te kunnen voeren, maar ook over de haalbaarheid ervan met beperkte middelen en mensen.

3.2. Wat brengt de toekomst?

In de aanloop naar de legislatuur 2026–2031 vroegen we lokale besturen naar hun inschatting over de aandacht voor LMB binnen het nieuwe bestuur. Hoewel heel wat respondenten het nog niet goed konden inschatten, geven de resultaten een interessant inzicht in de verwachtingen die leven bij beleidsmedewerkers en mandatarissen:

- 45% verwacht evenveel aandacht voor LMB als onder het vorige bestuur.
- 22% geeft aan dat het 'nog onduidelijk' is.
- 19% verwacht meer aandacht.
- 14% verwacht net minder aandacht.

Het feit dat bijna een derde van de besturen aangeeft dat het 'nog onduidelijk' is, benadrukt hoe belangrijk het is om de opstart van de volgende legislatuur aan te grijpen om LMB intern onder de aandacht te brengen en beleidsmatig te verankeren. Het politieke mandaat en de aanwezigheid van een schepen of ambtenaar kunnen daarbij het verschil maken.

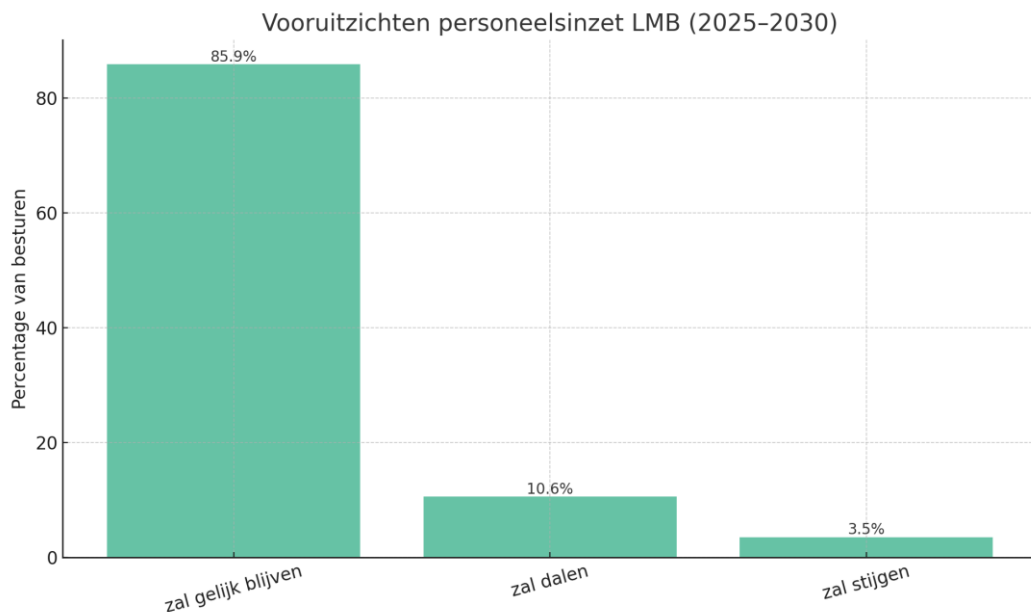

Figuur: Verwachte aandacht voor lokaal mondiaal beleid onder het nieuwe bestuur (2025–2030) – in percentages

Naast algemene verwachtingen over aandacht voor mondiaal beleid, peilden we ook naar de vooruitzichten voor personeelsinzet en budget. De resultaten tonen een eerder voorzichtige blik op de toekomst. Voor veel besturen is het nog onzeker of ze op voldoende middelen zullen kunnen rekenen, maar het valt op dat het merendeel verwacht dat de inzet gelijk zal blijven.

Voor de personeelsinzet:

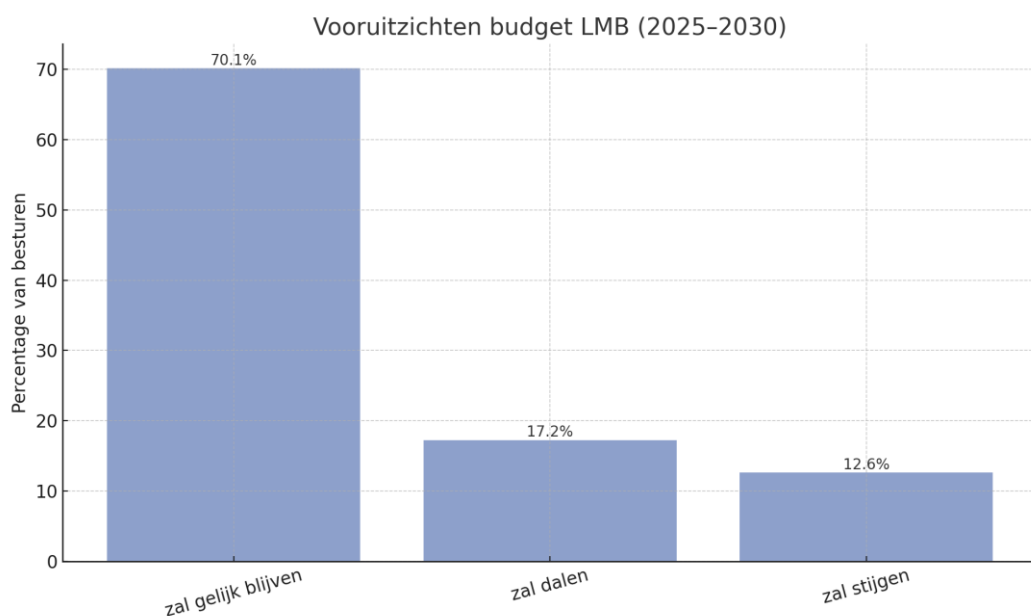
- 73 lokale besturen verwachten dat die gelijk blijft.
- 9 verwachten een daling.
- 3 voorzien een stijging.

Figuur: Verwachtingen over personeelsinzet LMB (2025–2030) – in percentages

Voor het budget:

- 61 lokale besturen verwachten een status quo.
- 11 denken dat het zal stijgen.
- 15 voorzien een daling.

Figuur: Verwachtingen over budget LMB (2025–2030) – in percentages

Deze cijfers bevestigen dat het belangrijk is om het thema te blijven verankeren in bestuursakkoorden en meerjarenplannen. Zeker in gemeenten waar mondiale thema's vandaag aandacht krijgen, is het essentieel dat die inzet minstens behouden blijft.

3.3. De impact van VVSG Internationaal

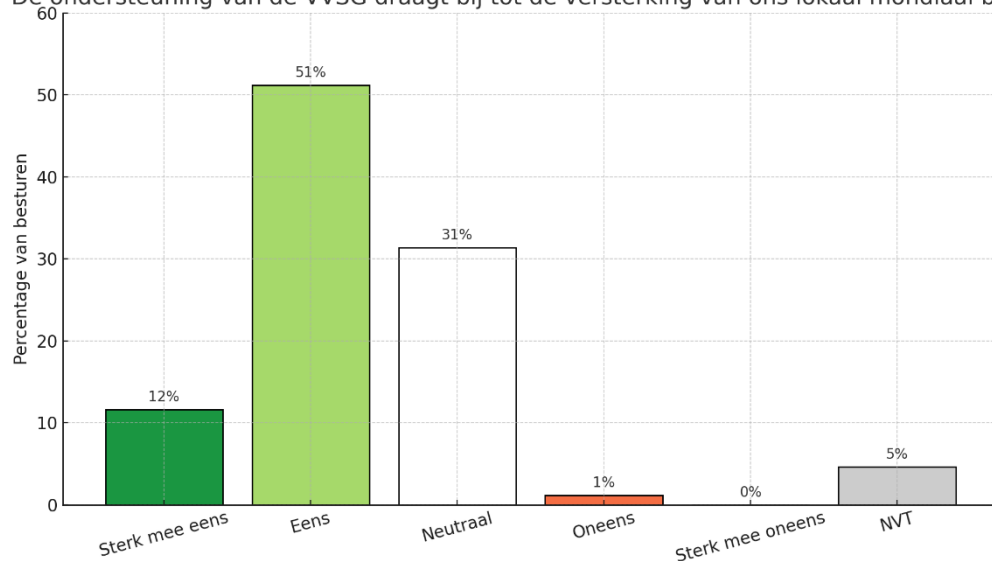
We vroegen de besturen in welke mate ze het eens zijn met de stelling:

"De ondersteuning van de VVSG draagt bij tot de versterking van ons lokaal mondiaal beleid."

Een duidelijke meerderheid van de respondenten is positief: bijna **twee op drie besturen onze ondersteuning als versterkend ervaren**. Slechts één lokaal bestuur gaf aan het daarmee oneens te zijn.

Opvallend is dat 27 besturen neutraal antwoordden. Verschillende van hen gaven aan dat dit komt omdat ze onvoldoende capaciteit hebben om gebruik te maken van onze ondersteuning. Meer algemeen kan dit erop wijzen dat deze gemeenten niet betrokken zijn bij ons aanbod, het onvoldoende kennen, of dat ze momenteel geen of een zeer beperkt lokaal mondiaal beleid voeren.

De ondersteuning van de VVSG draagt bij tot de versterking van ons lokaal mondiaal beleid

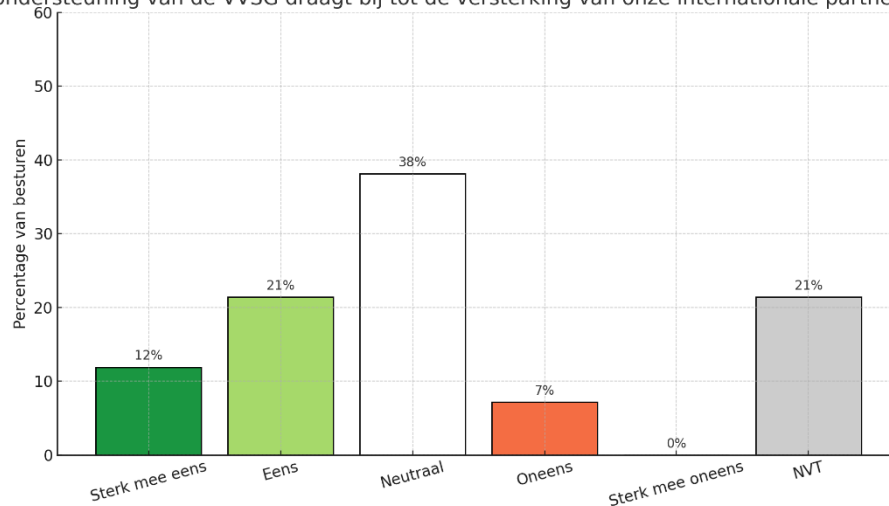
Figuur: De ondersteuning van de VVSG draagt bij tot de versterking van ons lokaal mondiaal beleid

We legden ook de stelling voor:

"De ondersteuning van de VVSG draagt bij tot de versterking van onze internationale partnerschappen."

De waardering voor dit onderdeel ligt merkbaar lager. Slechts 28 besturen is het (sterk) eens met de stelling. Daartegenover staat een grote groep neutrale antwoorden (32) en een aanzienlijk aandeel 'niet van toepassing' (18). De verklaring hiervoor is dat veel gemeenten geen internationale partnerschappen hebben of inzetten op andere vormen van mondiaal beleid. Er is nog heel wat groeimarge inzake de internationalisering van de Vlaamse lokale besturen, maar dit blijft een politieke keuze.

De ondersteuning van de VVSG draagt bij tot de versterking van onze internationale partnerschappen

Figuur: De ondersteuning van de VVSG draagt bij tot de versterking van onze internationale partnerschappen

3.4. Wat werkt? En wat zijn de verwachtingen?

Lokale besturen waarderen het brede aanbod aan ondersteuning dat de VVSG aanbiedt. In de antwoorden worden vijf duidelijke pijlers genoemd:

1. Gebruiksvriendelijke tools en publicaties
2. Vormingen en kennisdeling via webinars, studiedagen en werkgroepen
3. Netwerkmomenten
4. Persoonlijke bereikbaarheid en één-op-één ondersteuning
5. Algemeen professioneel en laagdrempelig aanbod, dat geapprecieerd wordt door een brede groep besturen

De waardering toont dat VVSG best blijft inzetten op een mix van persoonlijk advies, collectieve leermomenten, netwerking, uitwisseling en tools.

Daarnaast gaven besturen ook suggesties voor toekomstige ondersteuning. De antwoorden groeperen zich rond zes grote noden:

1. Meer ondersteuning bij de interne verankering van mondiaal beleid, zoals het betrekken van het college en opname in het meerjarenplan.
2. Praktische hulpmiddelen op maat van kleinere gemeenten met beperkte capaciteit.
3. Verdere stimulans van intervisie, lerende netwerken en uitwisseling van praktijkervaringen.
4. Meer aandacht voor wereldburgerschap en participatie van burgers.
5. Themadagen of verdieping rond migratie, mensenrechten, internationale samenwerking en mondiale beleidskeuzes.
6. Meer zichtbaarheid en bekendmaking van het aanbod, en betere afstemming met andere actoren zoals 11.11.11.

Deze input vormt een waardevolle leidraad om het ondersteuningsaanbod toekomstgericht en op maat van de lokale praktijk te blijven ontwikkelen.

3.5. Trotsinitiatieven

We vroegen de besturen naar een concrete actie of project rond mondiaal beleid waar ze trots op zijn, recent uitgevoerd of gepland. De antwoorden tonen een veelkleurig palet van lokaal engagement voor mondiale thema's.

De ingezonden voorbeelden illustreren hoe lokaal engagement kan bijdragen aan mondiale solidariteit, via diverse invalshoeken:

- Financiële steun en stedenbanden
 - "Structurele ondersteuning voor Join for Water."
 - "Steun aan projecten in Burkina Faso."
 - "Ondersteuning van het scholenproject voor Gambia."
- Sensibilisering en educatie
 - "Sensibilisering over de SDG's bij familiedag 'Bokes'."
 - "Duurzame Helden – rond Wereldwaterdag."
 - "Mensenrechtenactie met scholen en publiek."
- Lokale evenementen en acties
 - "De jaarlijkse biomarkt wordt dit jaar omgedoopt tot 'Duurzaamheidsmarkt'."
 - "Projectenmarkt met lokale partners."
 - "Wandelingen langs trage wegen in het teken van mondiale solidariteit."
- Gemeentelijke ondersteuning en beleidsmatige verankering
 - "Gemeentelijke subsidies voor Noord-Zuid-projecten."
 - "Actieve mondiale raad met impact op beleid."
 - "Gebruik van subsidies als hefboom voor bredere initiatieven."
- Fair Trade en Faire Gemeente
 - "We behaalden niveau A als Faire Gemeente."
 - "Jaarlijkse filmavond en acties rond fairtrade."
 - "Fair-O-Meter met lokale raad."

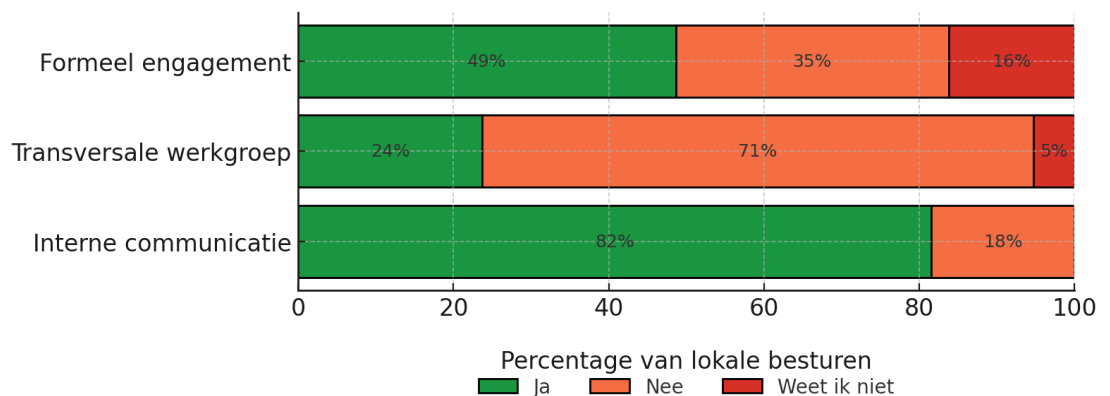
Sommige respondenten geven aan nog geen concreet project te kunnen vermelden, bijvoorbeeld omdat ze nieuw in de functie zijn of het beleid pas wordt opgebouwd. De antwoorden tonen niet alleen de rijkdom aan lokaal initiatief, maar ook waar VVSG kan ondersteunen: bij het delen van voorbeelden, inspireren van starters en zichtbaar maken van bestaand engagement.

4. SDG's

4.1. Interne verankering

De SDG-bevraging peilde naar een brede waaier van acties die lokale besturen kunnen ondernemen in het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. De centrale vraag was: 'In welke mate levert jouw bestuur volgende inspanningen voor de SDG's?'. Deze meerkeuzevraag omvatte verschillende thema's, die we voor dit rapport structureren volgens het implementatieproces: van interne verankering tot internationale samenwerking.

Onder interne verankering verstaan we alle acties die bijdragen tot het vertrouwd maken van bestuurders en medewerkers met de SDG's, en tot het creëren van een organisatorisch draagvlak. In onderstaande figuur tonen we de resultaten van drie indicatoren: interne communicatie, de aanwezigheid van een transversale werkgroep, en een formeel engagement van het schepencollege.

Figuur: Inspanningen van lokale besturen rond interne verankering van de SDG's

De meeste besturen (82%) geven aan intern te communiceren of sensibiliseren over de SDG's. Dit is een sterke basis, want interne betrokkenheid en bewustzijn zijn cruciaal voor verdere beleidsintegratie.

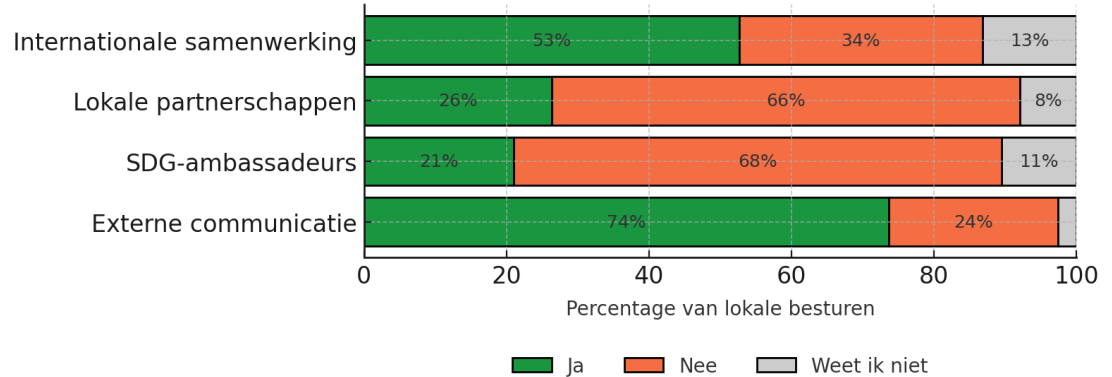
Slechts een minderheid (24%) heeft een transversale werkgroep waarin medewerkers vanuit verschillende beleidsdomeinen samenkomen rond duurzaamheid. Nochtans is dit een uitstekende manier om de SDG's structureel en domeinoverschrijdend aan te pakken.

Tot slot meldt 49% van de besturen een formeel engagement van het schepencollege, bijvoorbeeld door ondertekening van de engagementsverklaring. 35% doet dit (nog) niet, terwijl 16% het niet weet. Hier ligt dus nog een kans om het thema sterker te verankeren in het politieke beleid.

4.2. Externe communicatie en samenwerking

De SDG's leven niet alleen binnen de muren van het lokaal bestuur. We peilden in deze bevraging ook naar acties die besturen ondernemen om hun inwoners, partners en organisaties te betrekken bij duurzame ontwikkeling. Vier elementen staan hierbij

centraal: publieke communicatie, SDG-ambassadeurs, samenwerking met lokale actoren en internationale samenwerking.

Figuur: Aandacht voor externe communicatie en samenwerking rond SDG's

60% van de besturen geeft aan actief te communiceren over de SDG's richting burgers, scholen, verenigingen en bedrijven. Dit is een belangrijke stap in het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor duurzame ontwikkeling.

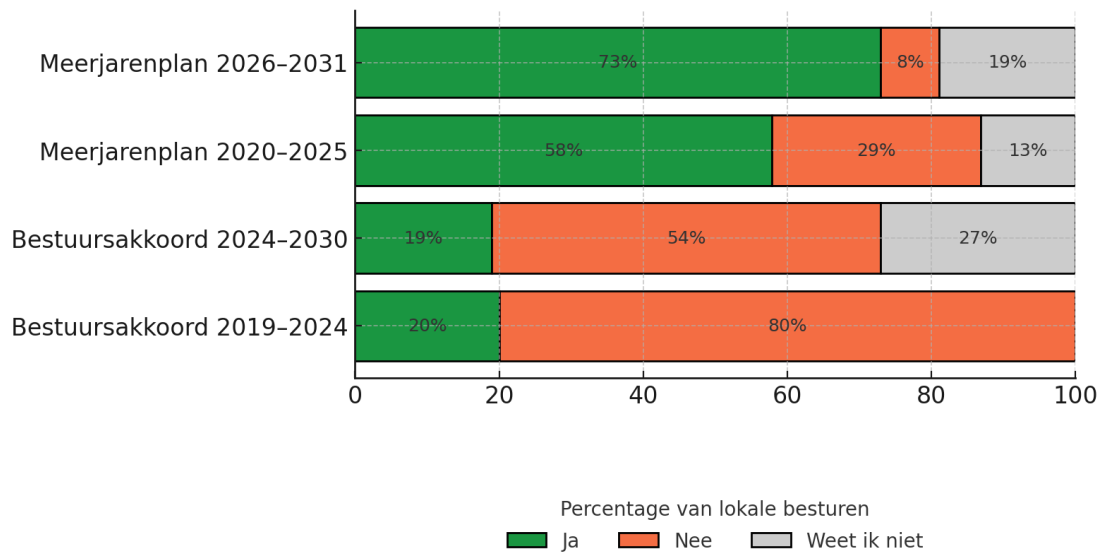
In 36% van de besturen zijn SDG-ambassadeurs aangeduid, bijvoorbeeld onder gemeenteraadsleden of ambtenaren. Deze figuren kunnen een waardevolle brug vormen tussen beleid en praktijk. Ruim 40% doet dit (nog) niet.

De samenwerking met lokale actoren op basis van de SDG's is intussen ingeburgerd in de meerderheid van de besturen: 56% gebruikt de SDG's expliciet als kapstok. Dit versterkt de integrale werking en het gezamenlijke eigenaarschap van duurzame thema's.

Tot slot geeft 53% van de respondenten aan dat hun gemeente actief inzet op internationale samenwerking. Dit percentage blijft min of meer constant doorheen de jaren: in onze bevraging van 2022 was dit 50% (n=105).

4.3. Verankering in beleidsplanning

Duurzame ontwikkeling krijgt steeds vaker een plek in beleidsdocumenten van lokale besturen. In dit onderdeel bekijken we hoe sterk de SDG's verankerd zijn in bestuursakkoorden en meerjarenplannen, met een vergelijking tussen de vorige en de huidige legislatuur.

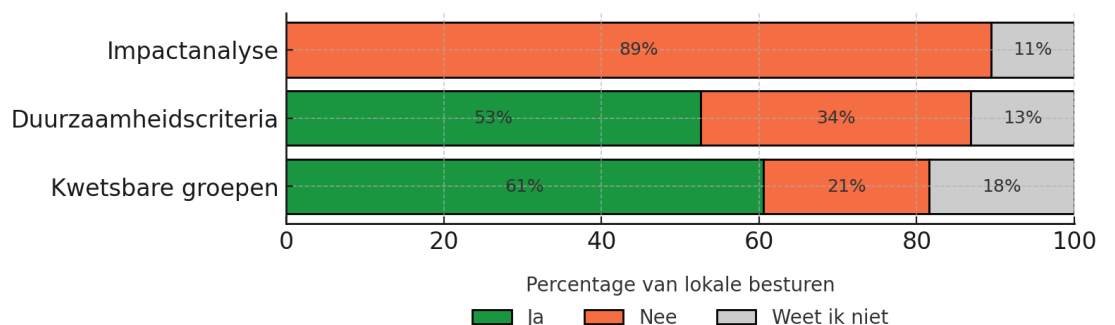
Figuur: Verankering van de SDG's in bestuursakkoorden en meerjarenplanning

In de vorige legislatuur (2019–2024) verwezen 20% van de bestuursakkoorden naar de SDG's². Volgens onze bevraging blijft dat cijfer stabiel: 19% van de lokale besturen gaf aan dat de SDG's zijn opgenomen in hun bestuursakkoord.

In de meerjarenplanning zien we een veel hogere graad van integratie. In de vorige legislatuur gebruikte 58% van de besturen de SDG's bij het opstellen van het meerjarenplan. Dat aandeel stijgt aanzienlijk in de nieuwe legislatuur, tot maar liefst 73%. Veel plannen zijn nog in opmaak, maar deze resultaten tonen aan dat de Vlaamse lokale besturen de SDG's massaal hebben omarmd als kader voor hun beleidsplanningsproces. Verdieping en ondersteuning blijven aangewezen om de structurele inbedding verder te versterken.

4.4. SDG's in de dagelijkse praktijk

Duurzame ontwikkeling is geen apart beleidsthema, maar een principe dat de hele werking van het lokaal bestuur moet doordringen. We bevroegen daarom in welke mate deze principes ook daadwerkelijk worden toegepast in het dagelijkse beleid.

² Cijfers op basis van analyse door de VVSG, https://www.vvsg.be/kennis/databank/sdgs-in-je-beleid?check_logged_in=1#In-de-omgevingsanalyse-

Figuur: Beleidsprincipes in praktijktoepassing

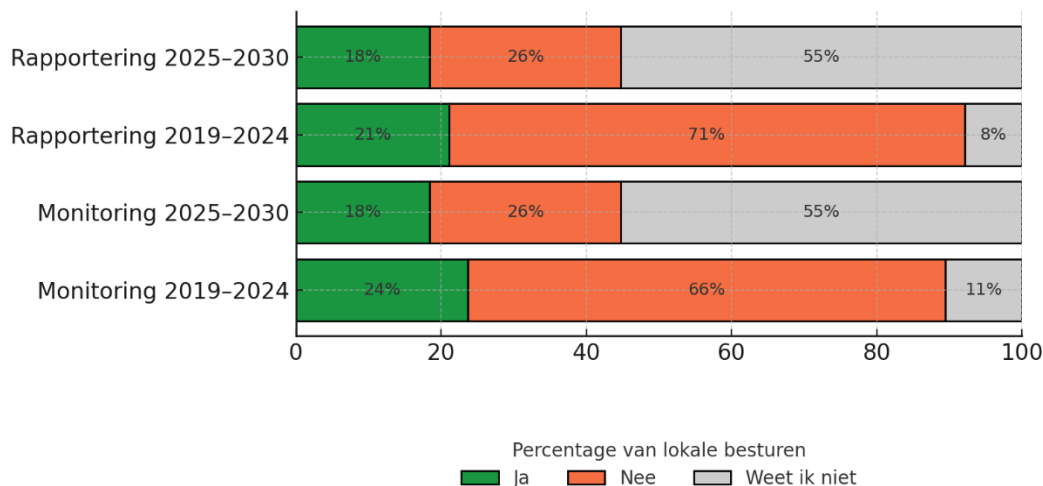
Een ruime meerderheid van de lokale besturen (77%) geeft aan in elke fase van de beleidscyclus rekening te houden met de belangen van kwetsbare groepen, zoals mensen in armoede, vrouwen, mensen met een beperking of nieuwkomers. Slechts 13% zegt dit niet te doen.

Duurzaamheidscriteria in overheidsopdrachten, subsidiereglementen en partnerschapsovereenkomsten zijn al in gebruik bij meer dan de helft (53%) van de besturen. Bijna een derde (34%) geeft aan dit niet te doen, terwijl 20% het niet weet. Dat laatste kan verklaard worden doordat de respondenten niet op de hoogte zijn van de aankooppraktijken van de aankoopdienst of van collega's van andere diensten.

Het systematisch in kaart brengen van zowel de positieve als negatieve impact van beleidsvoorstellen op de SDG's is voorlopig nog een uitzondering. Vermoedelijke verklaring is het gebrek aan capaciteit voor de tijdsinvestering die dit vraagt.

4.5. Monitoring en rapportering

Een essentieel onderdeel van een geloofwaardig SDG-beleid is het opvolgen en rapporteren van de voortgang. We legden de lokale besturen vier vragen voor: of ze in de vorige legislatuur gemonitord en gerapporteerd hebben, en of ze dat ook plannen in de huidige bestuursperiode.

Figuur: Monitoring en rapportering in vorige en komende legislatuur (vragen 6.12, 6.13, 7.6, 7.7)

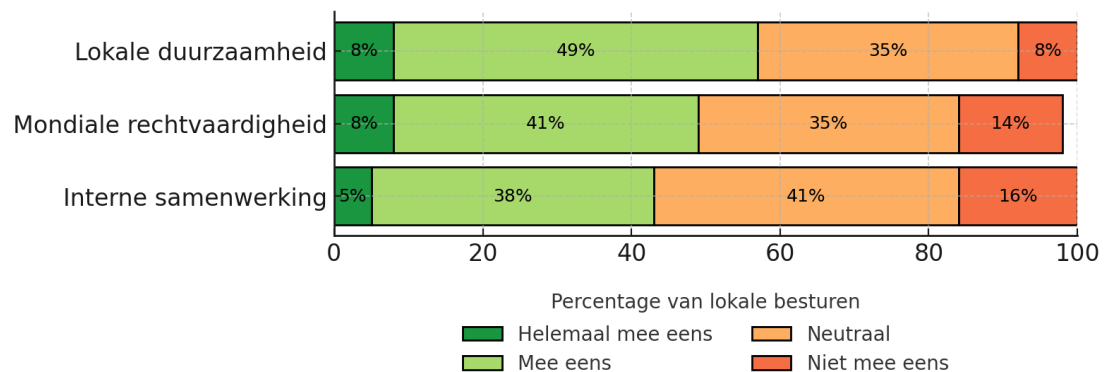
In de vorige legislatuur (2019-2024) werden de SDG's in 24% van de besturen gemonitord met indicatoren en 21% rapporteerde intern en extern over de voortgang. Ongeveer 1 op de 5 lokale besturen bouwde dus een vorm van opvolging en terugkoppeling in.

Voor de nieuwe legislatuur (2025-2030) geven iets minder besturen (18%) aan dat ze dit zullen doen. Op het eerste gezicht lijkt dit een lichte daling, maar de bevraging werd

afgenomen in de beginfase van de legislatuur, op een moment dat veel besturen hun beleidskeuzes nog vorm moeten geven. Dat verklaart het hoge aandeel 'weet ik niet'-antwoorden (55%). Dit in combinatie met het relatief lage aandeel lokale besturen dat aangeeft in de nieuwe legislatuur niet te zullen monitoren en rapporteren, wijst op een potentiële toename van het aantal lokale besturen dat in de loop van deze legislatuur de SDG's zal monitoren en erover zal rapporteren.

4.6. Impact van werken met de SDG's

De SDG's zijn niet enkel een internationaal kompas, maar brengen ook op lokaal niveau verandering teweeg. We bevroegen de lokale besturen over hun ervaring met de impact van het werken met de Agenda 2030 op drie niveaus: interne samenwerking, mondiale rechtvaardigheid en duurzaamheid van het lokale beleid.

Figuur: Ervaren impact van het werken met de SDG's (vragen 15.1, 15.2, 15.3)

Op het vlak van interne werking geeft 43% van de besturen aan dat het gebruik van de SDG's leidt tot meer samenwerking tussen diensten en beter op elkaar afgestemde beleidskeuzes (geïntegreerd beleid). Toch blijft het aandeel neutrale antwoorden (41%) opvallend groot, en 16% is het hier zelfs niet mee eens. Er is dus nog groeipotentieel in het gebruik van de SDG's als hefboom voor geïntegreerd beleid.

Wat de bijdrage aan mondiale rechtvaardigheid betreft, zegt 49% van de respondenten dat de SDG's leiden tot beleidskeuzes die bijdragen aan een internationaal rechtvaardige maatschappij. Maar ook hier blijft 35% neutraal en 14% oneens. Dit bevestigt het belang van concrete ondersteuning om mondiale ambities naar lokale acties te vertalen.

De meeste lokale besturen zien vooral een meerwaarde van de SDG's in functie van de duurzaamheid van hun beleid. Maar liefst 57% geeft aan dat het werken met de Agenda 2030 leidt tot een duurzamer beleid in hun gemeente. Slechts 8% is het hiermee niet eens. De SDG's blijken dus vooral op dit vlak al goed ingeburgerd en inspirerend te werken.

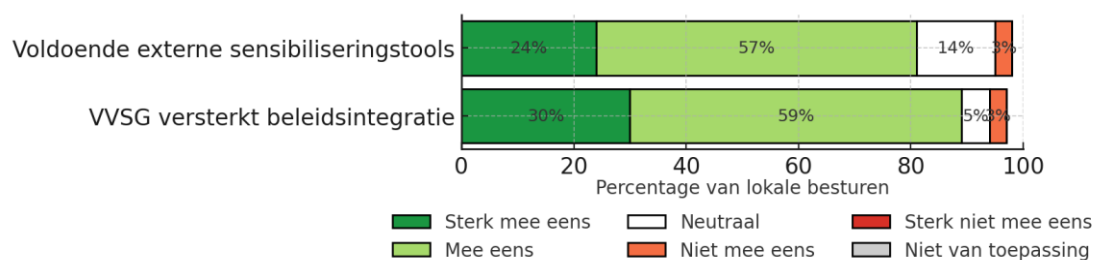
De resultaten tonen aan dat de SDG's bij veel besturen tot positieve effecten leiden, al verschilt de mate van impact per thema. Duidelijke methodieken, vorming en

praktijkvoorbeelden kunnen helpen om het potentieel van de Agenda 2030 op elk niveau verder te benutten.

4.7. Ervaringen en verwachtingen rond VVSG-ondersteuning

4.7.1. Impact VVSG-ondersteuning op SDG-integratie en communicatie

De VVSG ondersteunt lokale besturen op diverse manieren bij de integratie van de SDG's. Twee stellingen peilden naar de ervaren impact van die ondersteuning: (1) op de mate waarin SDG's worden geïntegreerd in het lokale beleid, en (2) op de beschikbaarheid van materialen om extern te communiceren over de SDG's.

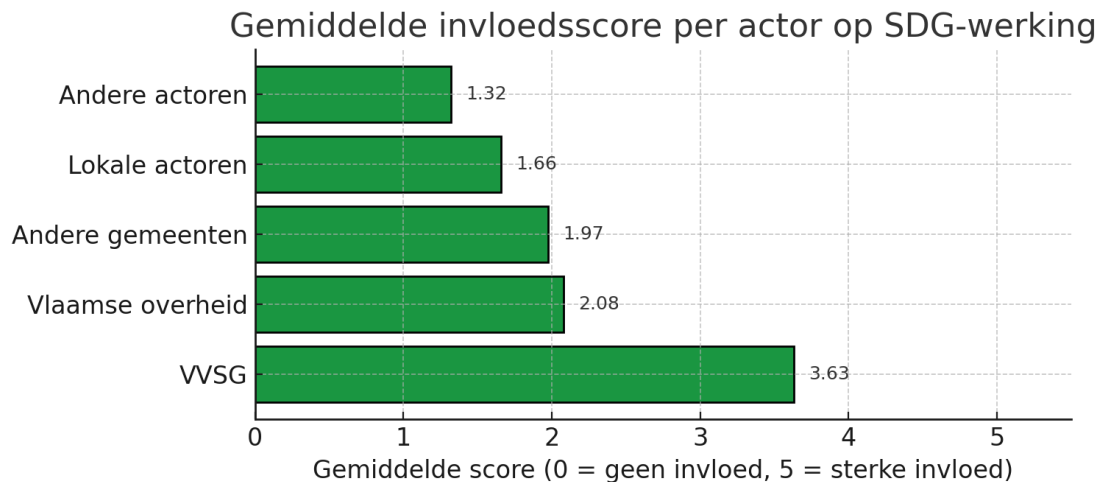
Figuur: Waardering voor ondersteuning inzake interne integratie en externe communicatie (vragen 12.1 en 12.2)

89% van de lokale besturen geeft aan dat het VVSG-aanbod bijdraagt tot de integratie van de SDG's in het beleid. Meer dan de helft (30%) is het daar zelfs sterk mee eens. Slechts 5% blijft neutraal en 3% is het eerder niet eens met deze stelling. Dit toont aan dat de ondersteuning betekenisvol is voor een grote meerderheid van de respondenten.

Wat betreft externe communicatie over de SDG's geeft 81% aan voldoende materialen te hebben. Toch blijft 14% neutraal en ervaart 3% een tekort. Er blijft dus ruimte om het aanbod verder te verbreden of beter bekend te maken bij alle gemeenten.

4.7.2. De impact van VVSG Internationaal

De SDG-werking van een lokaal bestuur wordt niet in een vacuüm ontwikkeld. In de bevraging werd aan de respondenten gevraagd om op een schaal van 0 tot 5 aan te geven in welke mate verschillende actoren hun motivatie om met de SDG's aan de slag te gaan beïnvloeden, en ook de manier waarop dat gebeurt.

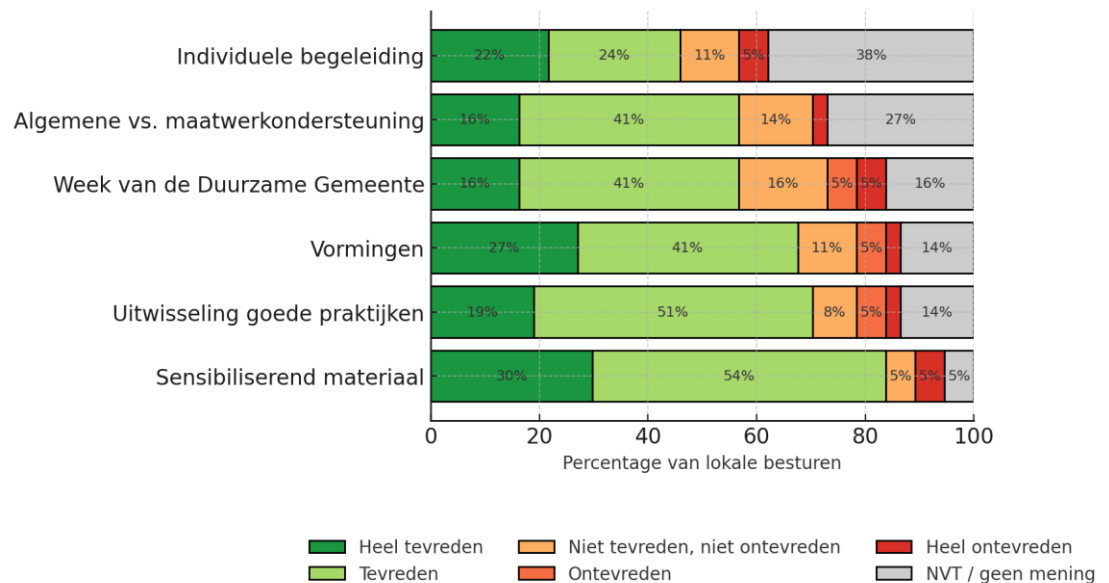
Figuur: Gemiddelde invloedsscore per actor op SDG-werking

Uit de resultaten blijkt dat de VVSG als de belangrijkste beïnvloedende actor wordt beschouwd. Met een gemiddelde score van 3,63 wordt haar rol als inspirator, ondersteuner en motivator erkend. Op ruime afstand volgen de Vlaamse overheid (2,08) en andere gemeenten die met SDG's werken (1,97). Lokale actoren zoals bedrijven of verenigingen (1,66) en overige actoren (1,32) worden minder vaak als bepalende invloed genoemd.

Een volgende vraag peilde aanvullend naar actoren die buiten de voorgestelde lijst invloed uitoefenen. Hier werden ook de provincie, de oppositie, interne medewerkers en de actualiteit vermeld. Hoewel deze (f)actoren niet systematisch worden vermeld, tonen ze aan dat de SDG-werking binnen lokale besturen breed beïnvloed wordt en ook onderhevig is aan contextuele factoren, zoals personele dynamiek, politieke cultuur en de de actualiteit.

4.7.3. Tevredenheid over concrete ondersteuningselementen

Lokale besturen kregen in deze bevraging de kans om hun tevredenheid uit te drukken over verschillende ondersteuningsvormen die de VVSG aanbiedt voor de implementatie van de SDG's.

Figuur: Tevredenheid over verschillende vormen van ondersteuning (vragen 10.1–10.6)

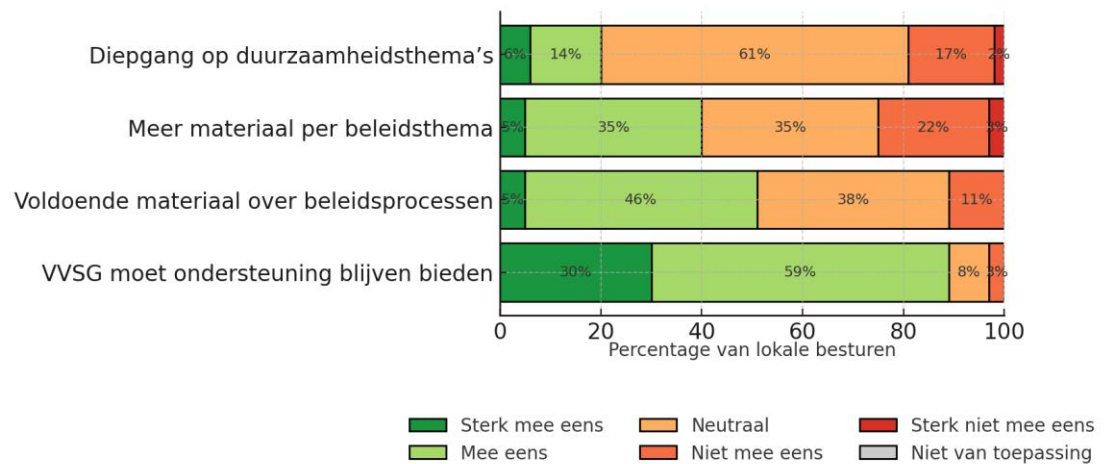
De resultaten tonen een brede tevredenheid over het VVSG-aanbod. Vooral de kwaliteit van het sensibiliserend en beleidsmateriaal (bv. video's, formats, inspiratiegidsen) wordt sterk gewaardeerd: maar liefst 84% van de respondenten is (heel) tevreden. Ook de ruimte voor uitwisseling van goede praktijken (70%) en vormingen (68%) scoren hoog.

Het evenwicht tussen algemene informatie en begeleiding op maat wordt door 57% positief beoordeeld. Dezelfde tevredenheidsgraad zien we over de jaarlijkse campagne 'Week van de Duurzame Gemeente'. Voor beide ondersteuningsvormen valt op dat heel wat besturen zich neutraal opstellen of 'niet van toepassing' antwoordden, wellicht omdat zij niet deelnamen aan de campagne.

Individuele begeleiding krijgt de laagste tevredenheidsscore, maar nog steeds met een 46% tevreden respondenten. Hier loopt het aandeel dat 'niet van toepassing' antwoordde of zich neutraal opstelde op tot de helft van de besturen, wat in lijn ligt met het aanbod van VVSG, dat omwille van onvoldoende capaciteit maar in beperkte mate inzet op individuele ondersteuning.

4.7.4. Behoeften en verwachtingen

De respondenten kregen een aantal stellingen voorgelegd over hoe het ondersteuningsaanbod van de VVSG rond SDG's zich in de toekomst kan ontwikkelen. Daarnaast konden ze ook vrij aangeven welke noden ze ervaren en waar ze suggesties voor verbetering zien.

Figuur: Verwachtingen en inschattingen over toekomstig ondersteuningsaanbod (vragen 13.1–13.4)

Een ruime meerderheid (89%) is het ermee eens dat de VVSG blijvend ondersteuning moet bieden om de SDG's te integreren in beleidsprocessen. Deze vraag scoort het hoogst van alle stellingen. Tegelijkertijd vindt 51% dat er voldoende materiaal is over de SDG's in beleidsprocessen, al nuanceert 38% dit door een neutrale houding in te nemen. Dit kan geïnterpreteerd worden als een signaal dat in de toekomst meer ingezet moet worden op vorming en begeleiding.

Opvallend is dat 40% aangeeft nood te hebben aan ondersteuning die hen helpt de SDG's te verbinden aan specifieke beleidsthema's, maar dat 'slechts' 20% vindt dat de VVSG diepgaander op een aantal duurzaamheidsthema's moet gaan werken. Het aandeel dat hier neutraal in is, is wel zeer groot (61%)

Enkele tips die de respondenten gaven:

- "Vertalen van globale SDG's naar lokaal niveau: concreet, behapbaar met analogie en eenduidigheid over de verschillende gemeentes"
- "Blijven sensibiliseren, maar ook meer op maat van de gemeenten. Er zijn beginners maar ook ervaringsdeskundigen. Meter en peter maken van de goede voorbeelden in de omgeving? Kan misschien helpen om de achterblijvers mee te krijgen."

De diversiteit in de antwoorden toont dat lokale besturen op zoek zijn naar zowel praktische tools als begeleiding. Ook inspiratie rond beleidsdomeinen, en aandacht voor communicatie en draagvlak komen regelmatig terug.

4.7.5. Trotsinitiatieven

In de afsluitende vraag van de SDG-bevraging kregen de respondenten de kans om een actie of project te delen waar hun bestuur trots op is. Het ging om initiatieven die recent zijn uitgevoerd of nog gepland staan, en die een concrete toepassing van de SDG's illustreren.

De antwoorden tonen een grote verscheidenheid aan acties, van kleinschalige bewustmakingscampagnes tot structurele beleidsingrepen. Opvallend veel besturen vernoemden de integratie van de SDG's in het beleidsplanningsproces in al zijn facetten, maar ook deelname aan de Week van de Duurzame Gemeente kwam vaak ter sprake.

De voorbeelden bevestigen dat SDG's lokaal betekenis krijgen via uiteenlopende domeinen: duurzaamheidsevenementen, participatie, interne werking, beleidsplanning of externe communicatie. Ze vormen tegelijk een inspiratiebron voor andere besturen en een indicatie van het groeiende draagvlak.

5. Aanbevelingen voor de VVSG

Op basis van de resultaten van beide bevestigingen formuleren we volgende aanbevelingen om het ondersteuningsaanbod van de VVSG verder af te stemmen op de noden van de lokale besturen:

1. Blijf inzetten op ondersteuning bij beleidsprocessen

Beleidsverankering blijft de belangrijkste invalshoek voor veel lokale besturen. Besturen waarderen de ondersteuning bij de integratie van de SDG's in de beleidscyclus. Het is belangrijk om dit spoor te behouden en tegelijk toegankelijk te houden voor gemeenten met beperkte capaciteit.

2. Voorzie aanvullend aanbod rond concrete beleidsthema's

Heel wat besturen vragen bijkomende ondersteuning om de SDG's te verbinden aan thema's zoals armoede, mobiliteit, ruimte, jeugd of economie. Een themagericht aanbod met concrete toepassingen kan helpen om de SDG's ook buiten de beleidscyclus te verankeren.

3. Blijf praktijkvoorbeelden zichtbaar maken

Zowel in het LMB als in de SDG-bevraging blijkt dat goede voorbeelden inspireren. Zorg ervoor dat praktijken en formats snel toegankelijk zijn, via een gestructureerd overzicht en leernetwerken.

4. Versterk de communicatie over het aanbod

Sommige respondenten gaven aan onvoldoende bekend te zijn met het bestaande aanbod. Een overzichtelijke en herhaalde communicatie is aangewezen, zeker naar nieuwe medewerkers.

5. Differentieer werkvormen naar capaciteit en beginsituatie

Besturen verschillen sterk in schaal, capaciteit en ervaring. Voorzie basisinformatie en formats voor starters, thematisch trajectwerk en verdieping voor gevorderden, en laagdrempelige formats voor kleine besturen.

6. Bouw verder op samenwerking en partnerschappen

Het draagvlak voor internationale samenwerking en LMB staat onder druk. VVSG kan

blijvend een rol spelen als brugfiguur en katalysator tussen lokale besturen, middenveld en andere overheden, in Vlaanderen én internationaal.